

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת תולדות

תורת

השפעת הצדיק על בני דורו וסביבתו:

בראשית פרק כו (יב) ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו יקנוק: (יג) ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד: (יד) ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אתו פלשתים: (טז) ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד: (יז) וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם: (כו) ויאבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופיכל שר צבאו: (כז) ויאמר אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם: (כח) ויאמרו ראו ראינו כי היה ידוד עמך ונאמר תהי נא אלה בינותינו בינינו ובינך ונכרתה ברית עמך:

שאלות:

- א { ויש להקשות שהוא שואל אותם מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחוני, והם אינם עונים לו כלל על שאלתו ואדרבא מוספים חטא על פשע ומשיבים לו מאחר ואנחנו רואים שהשם עימך ואתה מצליח לכן אנו מבקשים תכרות ברית איתנו?
- ב { ועוד קשה מדוע באמת יצחק כרת ברית איתם?
- ג { ואפ"ל בהקדם פסוק טז. "ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד". ויש לדקדק מהו ממנו והיה לו לומר כי עצמת מאד התיבה ממנו מיותרת?
- ד { ועוד איזה טעם יש בדבר בגלל שעצמת מאד שילך מהמקום?

הגיעו להכרה כי השפע בזכות הצדיק:

אולם כאן התורה מלמדת אותנו יסוד שכל המתחבר לצדיק מתברך בזכותו שכן מצינו אצל שלושת האבות כדלקמן. **וכתבתי לפני עשרות שנים שנלע"ד לתרץ ולבאר העניין שקושיה מתורצת בחברתה** שהם חשבו שאת כל העושר הוא לוקח מהם ומה שמגיע להם הקב"ה נותן לו, ואילו לא היה מתגורר כאן הרי הברכה תהיה להם, אולם מאחר והוא מתגורר איתם נמצא שהם טפלים לגביו מחמת צידקותו ונמצא שכל השפע הולך אליו במקום אליהם. ולכן אמר לו אבימלך לך מכאן שכל מה שעצמת הוא "ממנו" כוונתו מאיתנו ומה שמגיע לנו אתה לוקח ולכן אנחנו מבקשים ממך שתלך מכאן. בזה יובן כאשר חזרו אליו שאל אותם יצחק הרי אתם שונאים אותי וביקשתם ממני שאלך מהעיר שלכם ומדוע באתם אלי, ענו לו כיון שראינו שאתה ברוך השם, כוונתם לומר שטעינו במה שחשבנו שכל עושרך בא על חשבון השפע שלנו, אולם ראינו שהמציאות הפוכה לאחר שהלכת מצבנו הכלכלי נהיה גרוע יותר, וגם אנחנו רואים שאתה עדיין ממשיך להצליח יותר ובהכרח שהצלחתך אינה על חשבוננו אלא הפוך כל הברכה שהייתה לנו זה רק בגללך, וכן מבואר בתרגום יונתן ולכן אנחנו מעוניינים להתחבר אליך בחזרה, וכיון שראה יצחק כי הם מתחרטים על מעשיהם והגיעו להבנה אמיתית לכן קיבל אותם וכתר עימם ברית.

ברכת לוט בגלל אברהם:

וכן מצינו אצל אברהם בפרשת לך לך כתוב בבראשית פרק יג (ה) וְגַם לְלוֹט הֵלֵךְ אֶת־אֲבִרָם הָיָה צָרוּבָקָר וְאֶהֱלִים: ופרש"י בראשית פרשת לך לך פרק יג פסוק ה (ה) ההולך את אברם - מי גרם שהיתה לו זאת, הליכתו עם אברם: וכן הוא בפסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית פרשת לך לך פרק יג סימן ה (ה) וגם ללוט ההולך את אברם. לא דיין לצדיקים שזוכין לעצמן, אלא שמזכין גם לאחרים הנדבקין עמהם. ומבואר במסכת בבא קמא דף צג ע"א.

ברכת בית לבן בגלל יעקב:

וכן מצינו אצל יעקב ולבן בפרשת ויצא בבראשית פרק ל (כז) ויאמר אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשיתי ויברכני יקנוק בגללך: כמבואר ברמב"ן על הפסוק שלבן אמר ליעקב בראשית פ"ל פסוק כז נחשיתי ויברכני ה' בגללך בעבורך ובזכותך כי איש צדיק אתה ולשון נחשתי נסיתי וכל נחש נסיון, ויש אומרים ראב"ע שהיה מנחש בתרפים.

ברכת בית פוטיפר בגלל יוסף:

וכן מצינו ביוסף בפרשת וישב בראשית פרק לט (ה) ויהי מאז הפקיד אתו בביתו ועל כל־אשר ישלו ויברך יקנוק את־בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברפת יקנוק בכל־אשר ישלו בבית ובשדה: ודרשו חז"ל במדרש שכל טוב (בובר) בראשית פרשת וישב פרק לט סימן ה ויברך ה' את בית המצרי. מקום שהצדיקים הולכים הברכה הולכת עמהם, וכן אתה מוצא ודורש ביצחק אצל אבימלך, וביעקב אצל לבן: וכ"כ בתרגום יונתן בראשית פרשת וישב פרק לט פסוק ה. ואלו הן דברי הגמרא במסכת ברכות דף מב ע"א אמר אביי, אף

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

אנו נאמר תכף לתלמידי חכמים ברכה, שנאמר ויברכני ה' בגללך. איבעית אימא מהכא, שנאמר ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף.

כיצד בזכות הצדיק נהרג המזיק:

מסופר בגמרא מסכת קידושין דף כט על רב אחא בר יעקב שהלך לאביי שמע אביי שרב אחא מגיע והחליט לנצל את זכותו של רב אחא על מנת להרוג מזיק מסוכן שהיה בבית המדרש הוא נתן הוראה לא לתת לרב אחא מקום אירוח ואז יאלץ ללון בבית המדרש ומתוך גודל חסידותו וצידקותו ייעשה לו נס ויהרוג את המזיק אותו מזיק היה נראה בעל שבעה ראשים ורב אחא לן בבית המדרש בלי שידע ממנו רק בלילה נגלה אליו המזיק וכשהתפלל רב אחא שינצל מאותו מזיק כל כריעה שכרע רב אחא בתפלתו הסיר ראש אחד ממנו למחרת התרעם רב אחא ואמר אילולא שהתרחש לי נס הרי נמצא שהכנסתם אותי למקום סכנה.

עוד מעשה כיצד ניצלו מסכנה בזכות הצדיק:

כיוצא בזה מספרים חז"ל בגמרא מסכת תענית דף כ על כותל רעוע שנוהרו רב ושמואל לא לעבור לידו אלא הקיפו את הדרך סביב יום אחד נודמן לשם רב אדא בר אהבא וכשחפץ שמואל להקיף גם עתה את המקום אמר לו רב שאין צורך שכן מתלוה עמם רב אדא בר אהבא שזכותו גדולה להגן עליהם מפני המפולת ואין מה לחשוש.

כיצד לא התמוטט הבית בזכות הצדיק:

עוד מסופר שם על רב הונא שהיה לו חביות יין בבית רעוע שמת ליפול הוא רצה לפנות מתוכו את היין אך חשש להסתכן מה עשה מכיון שהיה בטוח בזכות תורתו של רב אדא בר אהבא קרא לו ונכנסו לבית זה מתוך לימוד התורה עד שפינה רב הונא משם את כל היין ואכן מיד כשסיים את הפינוי ויצאו נפל הבית רק אז הרגיש רב אדא בר אהבא בכוונתו של רב הונא והקפיד עי"ש.

נמצאנו למדים מה רב ערכו של אדם צדיק וגדול בתורה להגן בכח תורתו על אנשי מקומו. ולכן מיסודי החסידות שיטבע האדם בנפשו שאין השפעה בעולם כשפע ע"י הצדיק וברכתו **וכלשון הר"ן בדרשותיו דרוש ח' צדיקים נמשלו לביהמ"ק** וכל השפעות הטובות שהיו השפעות ע"י ביהמ"ק שפעות היום ע"י הצדיק שהם עצמם כמו המקדש המקודש, ונספר להלן כמה מעשיות מהשפעת הצדיקים על בני הדור.

עצת החזו"א לרב שזרון:

בנו של הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל חלה פעם בימי ילדותו במחלת השעלת שנודעה בימים ההם כאחת המחלות הקשות והיה במצב של סכנה לקח ר' שלום את בנו אל מרן החזון איש בבני ברק כדי שיתן לו עצה מה לעשות כדי להקל את המחלה ויאציל עליו מברכתו אמר לו החזון איש שילך לנחל הירקון הזורם ליד בני ברק ונקב לו במקום פלוני שם צומחים עצי איקליפטוס גבוהים ושם תצא עמו לשיט בסירה במשך זמן מסוים עד שהבן ישאף מעט מהאוויר ויתרפא היה זה לפני יובל שנים ולא צריך להיות סופר בעל כשרון מיוחד כדי לתאר כיצד נראה הגר"ש שבדרון בלקחו סירה ובהשיטו אותה בירקון עם בנו לאחר שהחזון איש אמר מה שאמר מהר ר' שלום לבצע את הדבר והגיע אל המקום בירקון שאותו ציין החזון איש וראה זה פלא לאחר שעה של שיט נחלשה השעלת עד שעברה כלא היתה בשוכם לירושלים אמר הילד לאביו אם העצה של החזון איש היא כל כך טובה ומועילה ויש בירקון כדי לרפא את מחלת השעלת מדוע שלא נפרסם זאת לכל הקהל שידעו אף הם על העצה הנפלאה וכשתתקפם מחלה זו יבואו לירקון וירפאו ענה לו אביו הלא תבין בני היקר שהעצה שקבלנו מהחזון איש פעלה את פעלתה רק משום שיצאה מפיו של הצדיק והראיה בקרבת ים המלח למשל נבנים בתי מלון מפארים המרויחים הון תועפות מהחולים הבאים להרפא במקום שסגולת הרפוי שלו מזכרות בגמרא ואלו בירקון אין בתי מלון אות ברור הוא שהעילה לסגולת הרפוי בירקון היתה רק משום שהדברים יצאו מפיו של החזון איש האם לא שמת לב הוסיף ר' שלום לבנו שכאשר היינו על הסירה בירקון אמרת כל הזמן מצוה לשמע דברי חכמים מצוה לשמע דברי חכמים ושננתי את הפסוק ויאמינו בה' ובמשה עבדו' האמונה שהאמנו בדברי הצדיק היא שפעלה.

מעשה עם הט"ז:

הרב חיים מוולוז'יין מספר אל הט"ז נגשה אשה בבכי מר וצעקה הבן שלי חולה לי"ע אנא הציל אותו ענה לה הט"ז מה את צועקת מה אני מלאך מה את רוצה ממני ענתה לו האשה בבכיה לא אליך אני פונה אלא לתורה שלך אני פונה ענה לה הרב אם ככה את דוברת אני אקדיש את השעור הקבוע שלי לרפואת בנך ולא עבר זמן רב והילד חזר לבריאותו וחומו ירד פלאים.

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

ברכת הבבא סאלי:

מעשה באברך מלומדי הישיבה הגדולה פורת יוסף שהיה חשוך בנים והיה בן יחיד להוריו אשר השתוקקו להחזיק על ברכיהם נכדים ולהשתעשע בהם פנו לרופאים מפורסמים פרופסורים בהדסה וכל הטיפולים לא הועילו במאומה בצר להם פנו לראש המקובלים הרה"ג כמוהר"ר מרדכי שרעבי זצוק"ל וזיע"א רבינו מרדכי שרעבי החל בסדרת תיקונים וצירופי שמות הקודש אך גם זאת ללא הועיל ההורים היו בצער וביגון רב השנים חולפות והסיכויים לראות נכדים אינם נראים באופק, פנתה אם האברך לחתן הבבא סאלי שהתגורר בירושלים ובמר רוחה תינתה לפניו את צרתה ובדמעות שליש סיפרה כי כל הרופאים רופאי אליל המה כל הבדיקות קשות והמכאיבות הטיפולים והזריקות שעשה בנה אשר עונה בידם במשך חדשים רבים לא הועילו ובנה נשאר במצבו הרגיל אף הפניה להרה"ג המקובל רבי מרדכי שרעבי וכל התיקונים הלימודים והברכות שעשה לא הועילו אנא מטותא מינך עשה עמי חסד ובקש מכבוד חמ"ק האדמו"ר בבא סאלי שיחוס ויחמול ויעתיר אל ה' מקירות לבו למען הבראתו של בני ולא ניעול בכיסופא לעלמא דאתי אמרה האם הבוכיה, נגע הדבר לליבו של חתן רבנו נסע במיוחד לנתיבות שח הדברים לרבינו והזכיר כי הרב שרעבי טיפל בענין ולא נראו תוצאות ממשיות רבינו אמר לחתנו בחזרתך לירושלים גש מיד להרב שרעבי ואמור לו כי בשתוף פעולה הוא ואני האברך יבריא ויביא בנים ובנות לעולם ולכן יעשה תיקון פלוני, בהכנס חתן רבינו לפני הרב שרעבי טרם יפתח פיו אמר לו הרב שרעבי אמור לחמ"ק כי התיקון הזה כבר נעשה ללא הועיל יש צורך בתיקון אחר אשר רק הוא בכח אבותיו הקדושים יכול לעשותו, עמד חתן רבנו פעור פה ותמה מי גילה רז זה לרבי מרדכי מה שברצוני לומר לו בשליחות חמי וכאשר בא בחזרה חתן רבינו לפני האדמו"ר, שוב נשנה המחזה טרם יפתח החתן את פיו אמר לו האדמו"ר אמור לרב שרעבי כך וכך יעשה במשך שבועות מספר, נשנה הדבר כאילו שני הצדיקים מדברים ביניהם בקשר ישיר ורק חתנו של רבינו הולך ובא כדי לראות פניהם הקדושים, בחודש אלול התשל"ג בא האברך לפני חתן רבנו ובדמעות בעיניו אמר אני על סף יאוש שום דבר לא עזר לא רופאים לא רפואות לא תיקונים אינני יכול לסבול יותר ובפרט כשרואה אני את צער ההורים חתן הרב נסע שוב לאדמו"ר וביקש והתחנן שיברך את האברך בזרעא של קיימא והאברך הבטיח שכל מה שיאמר כת"ר יעשה אמר האדמו"ר יעשה כך וכך ויפקד והוסיף ואמר שנת תשל"ד שתל"ד כן יהיה, שמח חתן רבינו על שעת רצון וכשמוע האברך והוריו את דברי הבבא סאלי והבטחתו הזדרזו לקיים את הוראת רבינו וכיום הוא אב לששה ילדים כן ירבו.

מוסר השכל:

רבים הם המופתים והניסים השזורים סביב צדיקים ולומדי התורה ומכאן אנחנו למדים מוסר השכל עד כמה האדם יכול לזכות לברכה והצלחה בזכות שמתחבר לצדיק ותומך בו ואינו מפסיד כלום בגללו אלא הפוך מתברך בכל עסקיו, וכן עד כמה עולם התורה תורם לעולם בתורתם להצלחת כלל ישראל ואשרי כל המחזיק תורה ולומדיה אין ערוך לברכה שמביא על ביתו.

בידידות ואהבה

מרדכי מלכא